

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Letna predplačila in večja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na doma za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge Evropejske države 8 K. — Naročnina za Slovenijo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Udeležba „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vit. — Uredništvo: Korotška cesta št. 5. — Odpovedi se ne vrata. — Upravništvo: Korotška cesta št. 5, sprejema naročnine, listnine in reklamacije. — Za inzerate se plačuje od enostopne poltirate za enkrat 48 vit., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 30 vit. Za večkratne oglašitve primeren popust. V oddelku „Mala neznanja“ stane beseda 10 vit. — Inzerati se sprejemajo do točka spoldne. — Nezapriete reklamacije se pošiljajo pravočasno.

„Da“ ali „ne.“

Odgovor antante na protipredloge Nemčije je zelo osoren. Antanta poziva Nemce, naj odgovorijo na pogoje kratke z „da“ ali z „ne.“ Za odgo-

vor imajo Nemci časa samo pet dni, t. j. do 21. junija.

Nemci morajo graditi Francozom porušene kraje.

Trdo in huče prijemajo antanta Nemca. Okoli 50 000 Nemcev mora v Severni Franciji graditi hiše, ceste in železnice, ki jih je porušila nemška

vojska. Oholi Nemci morajo trdo delati pod nadzorstvom Francozov in Angležev. Nad lenimi Nemci pada francoski in angleški korobač.

Nemci se zopet pobijajo med seboj.

Na Dunaju je prišlo dne 15. junija do krvi vseh partijskih bojev. Takozvani komunisti (boljševiki) so priredili velik shod in obhodo po mestu. Zahtevali so, naj se njih zaprie voditelje izpusti.

Napadli so stražnico pri policijskem ravnateljstvu. Straža je oddala več streliv. Mrtvih je bilo okoli 10, ranjenih pa okoli 70 oseb.

Hočemo značajev!

Poročali smo že v našem listu na kratko, da se je v Ljubljani ustanovila v začetku tega meseca nova nepotrebna politična stranka pod imenom „Kmetška Jugoslovanska stranka“, ki je nekakšna podružnica JDS. Vkljub temu, da „demokratje“ to stranko silno hvalijo in priporočajo, pa bi je na drugi strani radi zatajili, kakor je to storil „Mariborski delavec“ v svoji 182. številki z dne 18. junija, kjer pravi: „Ne poznamo ustanoviteljev te stranke“. To je miho povedano nerodno, kajti med imeni izvršilnega odbora nove stranke beremo v veliki večini imena dosedanjih liberalnih veljakov po deželi, ki morajo tudi „Mariborskemu delavcu“ biti dobre znani.

Vkljub temu torej, da „Mariborski delavec“ ne pozna ustanoviteljev te nove stranke, vendar ji že mnoge uspeha in blagoslova pri njenem delu, ki naj obstoji v tem, da bo izpodrivala dosedanje „Slovensko Kmetško zvezo“. Navedeni list namreč piše: „Ako hoče nova stranka dobro slovenskemu kmetu in jugoslovanskemu narodu, naj začne svoje delo tamkaj, kamor dosedaj organizacija JDS še ni segla. Ako bo nova stranka širila svoj list, ki ga hoče izdajati, tamkaj, kjer je gospodarval sedaj „Demoljub“ ali „Slovenski Gospodar“, bo njeno delo uspešno in hvalevredno. Ako boste videli, da je zastavila nova stranka svoje dele v teh smereh, je bo lahko brez predavka pozdravil slovenski kmet in je bomo tudi mi priporočili itd.“

Mi pa tudine ravno nasprotimo: Kakor JDS stranka do sedaj ni segla in nikoli ne bo mogla razširiti svojega delokroga med širere kmečke plasti (te je namreč tisti delokrog, kamor dosedaj po trditvi „Mariborskega delavca“ JDS še ni segla, ker ta stranka kot meščanska in kapitalistična naravnost po bistvu nasprotuje kmečkim zahtevam), ravnatake tudi nova „Kmetška stranka“ med pravim kmetским ljudstvom ne bo našla svojih pristašev. In ako al be nova stranka stavila naloge, da s svojim listem, ki ga namerava izdajati, izpodrine „Slovenskega Gospodarja“ ali „Demoljuba“, bo te njeno dele nele nehvalevredno, temveč popolnoma brezuspešno.

Mogoče je, da se bo tupatam agitatorjem nove stranke posrečilo, pripraviti katerega naših pristašev k odpadu, toda splošno lahko trdimo: naši pristaši so močje kremenitega značaja, ki jih ne bo „spreobrnila“ nobena agitacija in nobena obljuba. „Slov. Kmetška Zveza“ se je in se bo vedno bojevala za splošne kmetške koristi brez ozira na levo in desno. Kdor pa išče v stranki samo osebnih koristi, in mu ni merodajen uspeh in procvit celote, tak pa itak ni prav član naše stranke.

Raditega pozivamo naše vrnje pristže, da ostaneje zvesti in značajni sobojevniki v vrsti „Slovenske Kmečke Zveze“. Ako pa ta ali oni nima v duhu svojega srca trdnega prepričanja, da je kmečanski, gospodarski in politični program „Slov. Kmečke Zveze“ najboljši za vsestranski napredek slovenskega naroda, ta lahko mirnim potom zapusti naše vrste, ne da bi mu kdo kdaj očital. Kajti ljubše nam je ste kremenitih značajev, kakor pa tisoč emahljivcev, ki eb vsaki priliki menjujejo svoje mišljevanje. Mi hočemo značajev!

LISTEK.

V polkovnikovem vozu.

(Januš Gelec)

Končal sem že pred nekaj meseci »Vojne spomine« v prepričanju, da sem zapel povedal in razrešil slovenski javnosti vse, kar sem doživljal ter pretrpel na dolgovoznih vojaških pohodih umirkih in zmagah po galiških poljanah karavatskih jarkih in grebenih, rodni Ogrski in našim krajem pedobni Bukovini. Zato sem se ti spomine truden, g rja in krvi v moji duši, se nekako porogabili ter razblinili, da bi še skore pozabljali vojaka je ta, ako bi me ne pika revmatizem in me ne bi vpraševali rojaki in sobratje:

»K ko pa kaj s teboj?«

Pobegnil je pred dobrim mesecem iz voškega čelustiva narednik mojega polka, Gezi so pa klicali pri regimentu me poiskal, obiskal prvo tu v moji rojstni gradi. Spoznal sem ga takoj, segla si sva v roke, Gezi me pogledal z nasmehom, nje gove pozdravne besede so bile vprašanje:

»Gospod, se še li spominjate, kako sva z oberstom H. v Badogoro?«

Kot bi odgnil zastor izpred zabitega sveta, ozivil se mi je v dobi dogodilja, ki mi je zagal trenutno v spomin občutek otrpelih udov, g rja, g maledih navpijencev.

Ta moj po useni pristjeni iz et v obstarosti družbi odvil je večkrat porogljivi krehot onih vojaških gospodov, ki nosijo zlatonite ovrzalnike.

Gospod oberst je kramal pogoste s celo historije na maj racem v draški vojaških dostojanstvenikov, ki na bojiščih le male vidije, a še manj doživijo.

Ne da bi demaneval kde od čitateljev, da sem petstvil doživljal nalaz, objavljajoč ga sedaj po Geziu podrezano pristljen. Ne, skrtil se mi je bil nekje v torbi spominev, doktor mi ga ni razkrikal ter pokazal narednik Gezi. Povedal bem spet nekaj z bojišča brez vsake primezi oleplave in lasine hvale.

Tekom onih znanih, velikih ruskih navalov v januarju leta 1916 na črti Raraczse—Teporontz, ki tveri vrata do Černovic, se sam poslati od zgoraj z polka pešeniški korobač, obersta H., ki bi naj sledil z vso predstojniške strogošjo rase ki jih je preiel regiment v neprestanih protinapadih pri Raraczseh.

Rusi so odnehali po 20 doeh, naš prerelentni polk so premeštili v noči iz Raraczv v že v »St. G spoderjue« dovolj episno vas Teporontz. Gosp oberst me je odposlal pred odhodom regimenta v odkazano nam selo da poiščem polkovnemu štabu dostojne bivlišče.

Pri vseh 12 prešnih predstojnikih je bival navadno štab pod jedno ter skupno streho. Tri-

našti, v H. pa se je smatral kot pokojnega boga, zakleval je za sebe lastno streho, da bi se lahko odpočil v miru od brazdelja in vojne le sebe.

V nasprejledno razsežni vasi je bilo dovolj hiš in bajt, da nisem bil v skedeh, kam pod streho z namni ter zlatovratim valpetom. Pokojnik se je pripeljal v selo pred polkom na voza s svojim gribočnikom. Vedel sem ga takoj v saščao hišo njemu samemu v ataz in odpočitek.

M drugi zemljani, katere nas je štele moštvo med gospode štaba, smo pa zierli v skupno kočuro v graci pod oberstovim prenočiščem.

Razielil sem svoje nase po topli bakovinski peči; pa me še pokliče telefonično naš polkovnik, da moram k njemu na breg Znot I sem se ampak stal bodem liki sveta ravno na oltarju pri raportu in bogtva radi česa.

Potresel me je zimski mraz, ko sem porival od peči ravnokar ogrete ude navkreber, kjer je nekdo svetil srog oberstovega nočišča. Strašar, ki je čoval vse dohode do hše z nabito usko ter nasajenim bajonetom mi je pošepnil, da ne čaka g oberst za hišo z električno svetilko v roki. Pa sem stopil za hram, tlesnil s petami ter se javil gospodu.

Gospod H. me je pogledal škiljavo, da je videl krog tišnih voglov, me preiel za roko, vodoš me proti steni.